

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра менеджменту і маркетингу

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ**

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від 9 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Митне регулювання
Освітня програма	
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3,4/6,8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Семінарські заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни “Митне регулювання” є поглиблення теоретичних знань митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах інтеграції України у світову спільноту, а також надання їм знань про митні тарифи як інструмент реалізації зовнішньоекономічної політики.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Митне регулювання” є оволодіння студентами теоретичним, а також нормативним і прикладним матеріалом щодо: теоретичних основ митної справи; основних принципів організації митного контролю; митного оформлення; декларування товарів та інших предметів із застосуванням ВМД; порядок переміщення та пропуск через митний кордон України товарів та інших предметів; механізму функціонування тарифної системи України та оцінки наслідків тарифного регулювання; структури та ефективності системи митного оподаткування; визначення правової природи митної вартості як об’єкта оподаткування; організації та здійснення митного контролю та митного оформлення; поняття товарної номенклатури; системи митних режимів; міжнародного співробітництва та інтегрування митної системи України у світову систему господарювання; напрямів розвитку та удосконалення законодавства про митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах ринкової економіки і правової держави, удосконалення його практичного застосування, структурування нормативного матеріалу у навчальному процесі.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

теоретичні засади митно-тарифного регулювання;
напрями й основні проблеми його розвитку;
порядок переміщення товарів через митний кордон України порядок нарахування та стягнення податкових платежів, які виникають при переміщенні товарів через митний кордон України;
порядок митного оформлення товарів;

відповідальність за порушення митних правил.

Компетентності

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності

Здатність планувати та організувати зовнішньоекономічну діяльність підприємств з урахуванням особливостей національного і міжнародного регулювання.

Програмні результати навчання

Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

Демонструвати навички формування ціни при здійсненні зовнішньоекономічних операцій з урахуванням базових умов поставок, валютних ризиків, форм розрахунків.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Митне регулювання як навчальна дисципліна.	Розуміти принципи митного регулювання ЗЕД. Розглянути суб'єкти митного регулювання ЗЕД та характеристику системи митного регулювання в Україні. розуміти міжнародний та національний рівень митного регулювання ЗЕД. Розглянути поняття, зміст, система та нормативна база дисципліни.	Тести, питання
2.	Митна політика та митна справа.	Обґрунтування та зміст митної політики держави. Розуміти зміст митної справи. Розглянути формування сучасної митної політики в Україні. розуміти митну політику держав-членів ЄС. Обґрунтовувати принципи міжнародного співробітництва України з питань митного регулювання ЗЕД. Розглянути міжнародні митні союзи. Розуміти поняття державного кордону та державної митниці.	Тести, питання
3	Державне регулювання	Розглянути поняття та види державного регулювання ЗЕД. Розуміти зміст	Тести, питання

	зовнішньоекономічної діяльності.	протекціонізму та його наслідки. Розглянути зміст і функції митних тарифів, товарну номенклатуру, гармонізовану систему опису і кодування товару (ГС). Розуміти українську класифікацію товарів ЗЕД (УкрТЗЕД).	
4	Тарифні та нетарифні методи регулювання ЗЕД	Розглянути види та ставки мита. Розуміти залежність митних тарифів від митної вартості товарів. Розглянути поняття ліцензій і квот в ЗЕД. Розуміти механізм застосування прихованих методів торговельної політики, демпінгу та форм боротьби з ним.	Тести, питання
5	Міжнародні базисні умови поставки товару. Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів INCOTERMS-2020.	Розуміти загальну характеристику правил INCOTERMS. Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів INCOTERMS-2020. Розглянути класифікацію й характеристику базисних умов поставки товару INCOTERMS-2020. Обґрунтовувати визначення оптимального базису поставки відповідно до умов зовнішньоекономічного договору купівлі-продажу	Тести, питання, задачі
6	Митний контроль, його організація та здійснення.	Розглянути поняття та форми митного контролю. Строки митного контролю. Права та обов'язки декларанта та митного органу в процесі митного контролю. Розуміти поняття зони митного контролю. Режим зон митного контролю. Документи, необхідні для здійснення митного контролю. Розглянути механізм огляду та переогляду товарів, особистий огляд; облік товарів; усне опитування тощо. Особливі процедури митного контролю.	Тести, питання, задачі
7	Митне оформлення та декларування товарів	Розглянути поняття та мета митного оформлення товарів. Місце і час здійснення митного оформлення товарів. Розглянути початок, строки та завершення митного оформлення товарів. Процедура митного оформлення товарів. Розуміти поняття декларування, декларації митної вартості, митної декларації та декларанта. Процедура та строки декларування.	Тести, питання, задачі
8	Види митних декларацій.	Розглянути види декларацій, вантажна митна декларація. Розуміти нормативні вимоги до структури, змісту та пакету митних декларацій. Форма МД-2 та МД-3.	Тести, питання, задачі

		Акцизна декларація. Розглянути правила заповнення вантажної митної декларації.	
9	Митна вартість товарів методи визначення	<p>Розглянути поняття митної вартості товарів та її використання для нарахування податків і зборів. Декларування митної вартості товарів.</p> <p>Обґрунтовувати права і обов'язки декларанта та митного органу.</p> <p>Розуміти методи визначення митної вартості товарів: за ціною договору; на основі віднімання чи додавання вартості; резервний метод. Митна вартість товарів, що вивозяться (експортуються) з України.</p> <p>Обґрунтовувати визначення країни походження товару. Сертифікат про походження товару. Верифікація сертифікатів про походження товарів з України.</p>	Тести, питання, задачі
10	Пропуск через митний кордон України товарів, що вивозяться громадянами чи містять об'єкти права інтелектуальної власності	<p>Розуміти сутність, види та функції запасів.</p> <p>Обґрунтувати нормування та оптимізацію запасів. Розуміти системи управління запасами.</p>	Тести, питання, задачі
11	Відповідальність за порушення митних правил та процедур	<p>Розуміти поняття порушення митних правил та їх специфіка. Види стягнень, які застосовуються у випадку порушень митних правил, їх поділ на основні та додаткові.</p> <p>Обґрунтовувати розміри стягнень за порушення митних правил. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил.</p>	Тести, питання, задачі
12	Оподатковування зовнішньоекономічних операцій в Україні	<p>Розуміти роль митного оподатковування у формуванні дохідної частини Державного бюджету України.</p> <p>Обґрунтовувати митні платежі. Розглянути загальну характеристику митних платежів: поняття й види; порядок нарахування й стягнення; пільги й преференції в митному оподатковуванні.</p>	Тести, питання, задачі

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	50
Самостійна робота	20
Індивідуальне завдання	30
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4		50
Самостійна р-та														20				20
Індивідуальні завдання								15								15		30
Всього за тиж-нь			2	2	2	2	2	2	26	2	2	2	2	36	2	35		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Величко К.Ю., Зосимова Ж.С., Печенка О.І. Митне регулювання та експертиза ЗЕД: конспект лекцій. Х.: ТОВ «Видавництво «Форт», 2017. 120с. 2. Дорофєєва Л.М., Ясевич М.М. Митне право України: навчальний посібник. Ужгород: ПП Бреза, 2014. 268 с 3. Митне регулювання та експертиза зовнішньоекономічної діяльності: конспект лекцій для ступеня "бакалавр" економічних спеціальностей, денної та заочної форм навчання / укл.: К.Ю. Величко, Ж.С. Зосімова, О.І. Печенка; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Харків: ХДУХТ, 2017. 119 с. 4. Мережко Н.В. Митна справа: підручник / Н.В. Мережко, П.В. Пашко, О.В. Рождественський; за ред. П.В. Пашка. Київ: Київ. Нац. Торг.- екон. ун-т, 2016. 572с. 5. Митна справа: підручник / А. І. Крисоватий та ін.; за ред. А. І. Крисоватого; Терноп. нац. екон. ун-т, Ф-т фінансів, Каф. податків і фіскал. політики. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2014. 539 с. 6. Митний кодекс України. Закон України №4495-VI, редакція від 05.01.2024. URL: http://surl.li/vwccg 7. Величко К.Ю., Козуб В.О., Носач Л.Л., Чернишова Л.О., Печенка О.І. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Форт», 2017. 221с. 8. Батанова Л. О. Фінансовий контроль у сфері державної митної справи: монографія. Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Чернівці: Технодрук, 2015. 153 с. 9. Котиш О. М., Мілько І. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 183 с. 10. Малоожон О. І. Історія виникнення і розвитку митної справи в Україні // Науковий вісник публічного та приватного права. Випуск 2. 2017. С. 143-147. 11. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2011. 488 с. ISBN 966-574-275-2. 12. Державна служба статистики України. – URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ 13. Дубініна А.А., Сорокіна С.В., Зельніченко О.І. Митна справа: Підручник. К.: Центр учбової 	

літератури, 2010. 320с.

14. Митне право України : навч. посіб. / Ю.В. Іщенко, В.П. Чабан, В.М. Дорогих [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України ; Київський нац. ун-т внутрішніх справ. К. : Юрінком Інтер, 2010. 295 с.
15. Шершун А.А. Митні правила України: Підручник. Х.: Факт, 2013. 512с.
16. Головнічук Л.Т. Причини та умови злочинності у сфері службової діяльності працівників митних органів. Митна справа. 2012. № 3. С. 95-100.
17. Дмитренко Є.С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави. Митна справа. 2012. № 3. С. 22-29.
18. Додін Є.В. Виникнення та становлення митного права України. Митна справа. 2013. № 1. С. 10-14.
19. Шевченко А.Є., Хараберюш О.І. Протидія контрабанді засобами спеціальної техніки. Публічне право. 2014. № 2(14). С. 129-134.
20. Базярук І. Міжнародне співробітництво як один із невід'ємних напрямків боротьби із контрабандою. Митна справа: науково-аналітичний журнал з питань митної справи та зовнішньоекономічної діяльності. 2010. № 2.
21. Лизак М.П., Материнська О.А., Гринів Л.В. Сучасні тенденції у менеджменті: перехід до гібридної робочої моделі та дистанційного управління. *Цифрова економіка та економічна безпека*. Вип. 8 (08). 2023. С. 29-36. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-6>
22. Гринів Л.В., Михайлів Г.В. Особливості ЗЕД підприємств України в умовах глобалізації та воєнного стану. *Наукові інновації та передові технології*. № 14 (28). 2023. С. 74-84. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28))
23. Tkach O, Hryniv L. Effective export strategy issue for foreign trade activity of the developed economy enterprises. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. Vol. 10, No. 4(2023), 81-92. doi: [10.15330/jpnu.10.4.81-92](https://doi.org/10.15330/jpnu.10.4.81-92)
24. Гринів Л.В. Перспективи розвитку міжнародної торгівлі України з європейським союзом в умовах спрощеного митного регулювання. *Moderní aspekty vědy. Svazek XXII mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika* 2022. С. 161-173. <http://surl.li/fmqwz>

7. Контактна інформація

Кафедра	Менеджменту і маркетингу, вул.Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, кабінет 810, https://kmim.pnu.edu.ua/ , kmim@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Гринів Любов Володимирівна, доц., к.е.н., доц. кафедри менеджменту і маркетингу
Контактна інформація викладача	Liubov.hryniv@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика курсу є студентоорієнтованою, спрямована на формування відповідних компетенцій шляхом активної комунікації та сприятливого навчального середовища. Заохочується ознайомлення з найкращим досвідом практичної діяльності у сфері логістики як вітчизняних, так і міжнародних компаній. А також можливості використання даного досвіду у реальних компаніях, з діяльністю яких знайомі студенти або є працівниками.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів</p>
--------------------------	---

	<p>університету, зокрема таким документом в ЗВО є Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеного в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27 вересня 2022 р. № 530 http://surl.li/eonvn</p> <p>Відповідно, будь які прояви академічної доброчесності недопустимі, зокрема списування під час контрольних заходів чи екзаменів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з навчального закладу; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих навчальним закладом пільг з оплати навчання.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відвідання занять є важливою складовою навчання та обов'язковим елементом вивчення дисципліни, за винятком пропусків за поважної причини, що підтверджена відповідним документом. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка ставиться, а нб округляється. Консультації студентам проводяться у відповідності до затвердженого кафедрою графіка (https://kmim.pnu.edu.ua/графік-консультацій). Також є можливість здачі студентами пропущених тем через використання системи дистанційного навчання(https://d-learn.pnu.edu.ua).</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну допускається в разі поважної причини, що підтверджена відповідним документом, але до складання форми підсумкового контролю.</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність https://pnu.edu.ua/dokumenty/ та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</p>
Додаткові бали	<p>За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть бути зараховані додаткові бали.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672 http://surl.li/dzryl</p>

Викладач _____ Гринів Л.В.